

คำนำ

สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณภัยของโลกและประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาที่มีลักษณะเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างรุนแรง เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม ภัยไฟป่า และภัยน้ำท่วม รวมทั้งการเกิดสาธารณภัยในประเทศอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย เช่น ภัยแผ่นดินไหว ภัยภัยคุกคามทางไซเบอร์ ภัยโรคระบาด ภัยอาชญากรรม ภัยภัยทางเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีภัยที่ไม่คาดการณ์ได้ อาทิ แผ่นดินไหว ไฟป่าและหมอกควัน ซึ่งล้วนเป็นสาธารณภัยที่จะต้องเผชิญในปัจจุบันและมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต อันส่งผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทในการก่อให้เกิดภัยธรรมชาติและภัยทางมนุษย์ในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้กำหนดให้ก่อ起อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทaya) ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นและเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่น เป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ภายหลังจากสถานการณ์สิ้นสุดลง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเพรรักษา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการดำเนินการช่วยเหลือให้แก่หน่วยงาน ในระดับท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ข้างเคียง ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภัยหลังเกิดภัย ถูกต้องตามกฎหมายเบียบเท่ากัน รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สิน รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(นางสาวศิรินภา พัวพัฒโนเชติ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพรรักษา

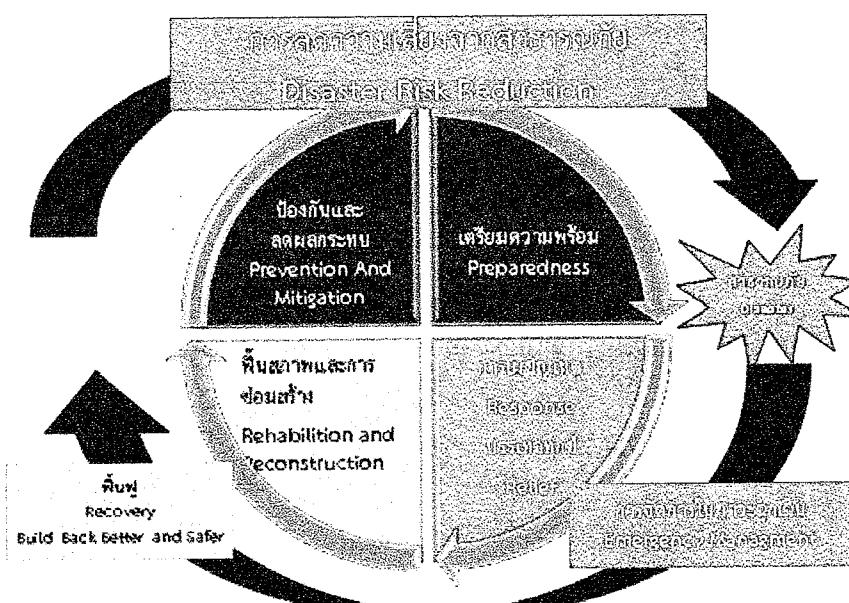
ผู้อำนวยการท้องถิ่น

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์สาธารณภัยของประเทศไทยทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ มีปัจจัยหลักมาจากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินโคลนถล่ม แผ่นดินไหว พายุฤดูร้อน มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น สาเหตุจากการกระทำการของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่จำกัด การขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำให้สภาพภูมิอากาศของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง สภาพอากาศแปรปรวน อาคารร่อนจัด และหน่วยงานหรือมีฝนตกปริมาณมากเป็นเวลานาน ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมหนักและแผ่นดินถล่ม ซึ่งสาธารณะภัยดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดทั้งสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของ ประชาชน ชุมชน และของรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลเพพรักษาก็มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่น โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่น และช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลเพพรักษาก็จึงต้องมีการเตรียมพร้อมและรับมือกับสถานการณ์สาธารณภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลเพพรักษาก พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ขึ้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ เพื่อให้การบริหารจัดการสาธารณภัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และสร้างพื้นที่ให้เป็นท้องถิ่นที่ปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับหลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(แผนภาพที่ ๑ - ๑)

แผนภาพที่ ๑-๑ : วจจการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลเพชรรักษा
มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการดำเนินการช่วยเหลือให้แก่
หน่วยงานในระดับท้องถิ่นกรณีเกิดสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อให้ประชาชนใน องค์กรบริหารส่วนตำบลเพชรรักษ้า มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจาก
เหตุสาธารณภัย

สารบัญ

หน้า

แผนที่ อปท.

คำนำ/บทนำ/แผนที่

บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑-๑๔
บทที่ ๒ นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๑๕-๒๔
บทที่ ๓ หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๖-๓๖
บทที่ ๔ การปฏิบัติก่อนเกิดภัย	๓๗-๔๒
บทที่ ๕ การปฏิบัติขณะเกิดภัย	๔๓-๔๘
บทที่ ๖ การปฏิบัติหลังเกิดภัย	๔๙-๕๗
บทที่ ๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๕๘-๖๘
บทที่ ๘ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย	๖๙-๗๔
บทที่ ๙ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์กรบริหารส่วนตำบลเพชรรักษा ไปสู่การปฏิบัติ	๗๕-๑๐๓

ภาคผนวก

ก. บัญชีรายชื่อบุคลากรหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และองค์กรเครือข่ายในเขต อปต.เพชรรักษा

ข. บัญชีรายชื่อบุคลากรหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และองค์กรเครือข่ายในจังหวัดสุรินทร์

ค. บัญชีรายชื่ออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน/OTOS ของ อปต.เพชรรักษा
บัญชีรายชื่อเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการแต่งตั้ง
ของ อปต.เพชรรักษा

ง. บัญชีรายนามภาคประชาสัมคมในพื้นที่ อปต.เพชรรักษा

จ. บัญชีรายชื่อองค์กรสาธารณสุขในพื้นที่ อปต.เพชรรักษा

ฉ. บัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์
ที่ใช้ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ช. บัญชีรายชื่อกลุ่มประจำบางที่จะต้องช่วยเหลือ ขันย้าย อพยพก่อนเป็นลำดับแรก

ช. บัญชีรายชื่อสถานที่สำคัญในเขต อปต.เพชรรักษा

ฌ. แบบสำรวจศูนย์พักพิงชั่วคราว

ญ. ตารางมาตราฐานในการประเมินค่าความเสี่ยง

ฎ. การลดความเสี่ยงภัยในพื้นที่ของ อปท. มีแนวทางการดำเนินกิจการ/โครงการ
เพื่อลดผลกระทบของสาธารณภัย

ฐ. แบบประเมินภัยพิบัติขั้นต้น ด้านความต้องการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยพิบัติ
ระยะที่ ๑ (Initial Disaster Assessment Form)

ฑ. แบบประเมินความเสี่ยงหายและความต้องการ ระยะที่ ๒ (Multi Cluster Initial and
Rapid Assessment - MIRA)